

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu seu 3 galbini mon. sunatoria.

Brasiovu 3 Martiu 19 Febr. 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Brasiovu. In Nr. tr. atinseramu, cumca dn. C. Schmidt comitele natiunii sasesci conchiamã universitatea, adica adunarea natiunii sasesci pe 18 Martiu a. c. Comitete sasescu ia ordinatiunea s'a din 21 Febr. dice curatu, ca conchiamã acea universitatea pe care elu in siedinti'a din 6 Martiu 1866 numai catu o a prorogatu si o a desfacutu.

Acea ordinatiune a comitelui natiunii sasesci se citi aici in adunarea comunala a Brasiovului tienuta mercuri in 27 Febr. Dintre membrii reprezentanti era numai vreo 42 de facia; inse maioritatea precumpanitoare a acestei reprezentantie dechiarã, cumca comun'a nu vrea sa soi de prorogarea din 6 Mart. si ca ea nu va mai tramite pe fostii deputati, ci va alege altii, cu atatu mai virtosu, ca dela 6 Martiu an. tr. impregiurãrile s'au schimbatu din temelie. Acestu conolu se luã la protocoalu si se naintã la Sibiu catra comitele natiunii.

Ori cum se va intempla atatu aici, catu si in alte parti ale tierii locuite amestecat de sasi si romani, acestia voru fi precum ordemu noi, intiepti destulu, pentrucã se urmarisca cu totã luarea-aminte actiunea pe care o va intreprinde natiunea sasescã facia cu nou'a stare a lucrurilor. Inca conditionile uniuunii Transilvaniei cu Ungari'a sunt numai prevediute, ci nicairi determinate; inca nu se scia de locu, in ce referentie va veni Transilvani'a catra Ungari'a; inca nu s'a disu nicairi ca legile din 1863 et 1864 aru fi desfiintiate. Si chiaru de s'aru fi intemplatu tôte acestea, pentru aceea romanii ardeleni voru remanea totu romanii ardeleni in véculu vécului, desfiintierea lorã cá natiune se va intempla atunci, candu va face plopulu pere si va da stejarulu mere. Romanii nu se voru parasi pe sinesii, nici patri'a lorã; de aceea voru si priveghé la totu ce se intempla impregiurulu lorã.

— De eri incóce se puse érna noua in acestu tienutu. Pretiulu bucatelorã este totu celu din lun'a ce trecu, adica 6-640, graulu celu mai frumosu, 5 fl. papusioiulu celu mai bunu gallet'a de Ardélu de 64 cupe. —

Din „Archivulu pentru filologia si istoria“ alu Dluu canonicu T. Cipariu ne veni si Nr. II in alte 2 cole 40. Nr. I fusese de 3 cole. In Nr. I se vedu patru articuli mari: Program'a. Despre unificarea ortografiei. Documente istorice cu note. Fastii romani. In Nr. II. Ortografi'a cumu se fia Frãgmeinte inedite de ale lui Petru Maioru. Consemnare de carti si documente istorice mai rare. — Pretiulu Archivulu este numai 3 fl. v. a. dincóce si 1 galb. in Romani'a. Trei fiorini! Pano acum inca literatii nostrii primira in cinci cole unu nutrementu spiritualu, care nu se póte pretiui in bani, de ai dice nu trei, ci treidieci mij fiorini. Déca nici Archivulu Dluu Cipariu nu o va scóte celu mai pucinu la un'a miie abonati, apoi nu amu mai soi pentruce se ne ocupamu cu istori'a si literatur'a natiunala.

— In „Concordi'a“ Nr. 12 Dn. Arone Densusianu frange o lance tare in favórea comitetuluu natiunala romanescu. Prea frumosu dela dn. Densusianu ca are o credintia atatu de neclatita nu numai in existintia natiunii, ci si in a comitetuluu natiunala. Tóta diferentia intre credintia dluu Densusianu si a nóstra sta in unie'a impregiurare, cumca noi credemu ca comitetulu in Apr. 1863 fũ intru intielesu natiunala si politicu tocata in capu, ca apoi a trei'a di se facu o incercare de a'lu re'nvié, ca inse pana in diu'a de astadi nu'lu mai re'nviã nimeni. Deci se nu fimu reu intielesi incã de catra dn. Densusianu noi inca amu cerutu reinvierea

comitetuluu incependu toca dela Iuliu si Augustu 1866, ci dela Septembre si mai alesu dela Octobré incóce nu credeamu in re'nvierea lui; ceremu inse totu noi de o miie de ori cá se fimu demintiti si rusinati prin fapta complinita pentru acésta necredintia cerbicósa. —

— In diuarie cerulé o scire telegrafica, cá si cum dn. Ioanu Ghica ministrulu trebiloru dinlãintru ala Romaniei ar fi fostu primulu intre toti strainii, carele ar fi gratulatu comitelui Andrassy pentru noulu ministeriu. Noi n'amu registratu inadinsu acea scire. Intr'aceea vine „Hirnök“ (Vestitorulu) alu boieriloru conservativi si in locu de orice alta multiamita responde dluu Ghica cu aplicarea cunoscutelorã cuvinte ale lui Virgiliu: Timeo Danaos et dona ferentes, adica pe romanescu curatu: Nu crede tu maghiare valachiloru nici atunci candu te caculescu si iti poftescu totu binele. — Bravo, asié i trebue dluu Ghica si se mai perda inca si 11 lei déca cumva telegrafã in adeveru; éra noi multiamimu lui „Hirnök“, ca elu nu mai póta nici o masca, ci vorbesce precum simte. Asié si este: ce avea se gratuleze unu boieru valachu, vitia de domnitoriu romanescu, fostu principe de Samos, capacitate de frunte, inse totu numai valacha, la unu grafu ungurescu, care se trage din Secuime. —

Blastu 16 Febr. 1867.

Nesce reflexiuni la comentariulu ce'lu da in „Korunk“ K—a A—t. protocolulu despre decursulu conferintiei natiunali romane dela Albã Iulia. —

„Acest'a e cartea in carea isi cércã dogmele si 'si afla ori si care dogmele sale.“ — E disu de multu — de si pre'ndeptulu despre s. scriptura, si apoi cum se nu se póta intempla intortocari in alte scrieri si publicari, cu cari voiescu ómenii se abusesu!? Cautã numai ca „Telegrafulu romanu“ si scóte din publicarea decursulu conferintiei una satisfactiune si anumita din acea impregiurare: ca si din acesta publicare se vede, ca Escelentia Sa metropolitulu Siaguna s'a invoitu in darea si durerea memorandulu; pre candu K—a A—t in „Korunk“ totu din acea publicare scóte si deduce: ca fruntasii natiunei nu aru fi fostu invoiti cu ducerea unu memorandu la Maiestate si ca prin urmare memorandulu dusu de D. Dr. Ratiu care 'lu diec petitiune, nu ar curge din voi'a si necesitatea impregiurariloru romane.

Eu me temeamu de atari intortocari si inca si de alte impregiurari ce aru poté se urmeze din partea fratiloru maghiari, cari libertatea o monopolisiza numai pentru sine, si de aceea nu numai ca nu am grabitu cu publicarea conferintiei aceleia, ci doreamu se remana si insusi faptulã ascunsu pentru totdeaua; nefindu si de altmintrea ceva determinatoriu, ci mai multu unu inoeputu de urmasi si din partemi si remanea, déca nu cumva se descoperiea faptulã din alte parti in modu categoricu si déca despre decursulu si esitul lui, nu s'aru fi publicatu nesce neadeverari, cari póte erau in stare a duce natiunea in desbinari si ratacire nescediundu starea lucrulu. — Acum inse publicandu eu mai detaliatu decursulu acelu conferintie dau in „Korunk“ preste comentariulu ce ilu face K—a A—t, care voi se'lu concomitesu ou nesce reflexiuni.

In Nr. 16 alui „Korunk“ din a. c. se apova K—a A—t si criticisza Gazet'a, ca-oi s'ar fi amaritu, pentru ce nu s'a uimitu destulu de tare Korunk de culegerea a 1493 de subscieri — la plenipotentie — din unu milionu de romani. Continua ca Gazetei nu i suna bine la urechia, déca cineva nu jura intr'aceea ca romanii din Ardélu n'aru avé alta dorintia si pofta decatu cá Ddieu se tiene inca multu provisoriulu de facie, acésta situatiune carea intre alte binecuvantari nenumerate a mantuitu si de grijea de vite mai alesu pre satele romane, in catu pretiulu lorã de multu a trecut preste gradurile varie ale contributiuniloru.

La acesteã conjecturari si argumentatiuni ale dluu K—a A—t, si incercari de a descrie simtómele Gazetei si starea pulsulu poporulu romanu, in insufletirea pentru unu sistemu ori altulu, voi se reflectesu antaniu, ca mie portarea Gazetei nu mi se vede altmintrea, decatu normale, cu tôte acesteã inse eu pre K—a A—t nu 'lu conturba in pare:ile sale, judece despre ea precum 'lu taia cerii; dara reflectesu si a d'eu'a, ca poporulu romanu inca nu se póte bucurã de ce e reu, si asié neci de provisoriulu introdusu prin resturnatur'a din 1865 nu s'a bucuratu neci decatu, ma chiaru s'a plansu si a pusu pasi in catu s'a potutu in contra lui; erte inse ori K—a A—t, si ori cine, déca poporulu romanu vediendu mersulu lucrurilor se teme inca si mai rec de ceea ce calca sub nume de constitutionalismu si in urm'a acestui provisoriu.

Poporulu romanu deocamdata se infóra cu grétia de er'a constitutionalu ce vedemu, ca ni se deschide; ca ci elu scia fórté bine ca statulu ingreuiatu cu datorii enorme si cu armata bine numerósa trebue sustienutu cu bani, si prin urmare — cu tôte pledoierile — nu 'lu póte nimeni aduce la aceia convingere scalcia, ca in venitoriu nu va platí contributiuni si inca catu de grele; si asié vede, ca soapare de grentatea contributiunale nu se va dá neci sub constitutionalismulu ce vine. — Dara nu numai atata, poporulu romanu véde, ca constitutionalismulu ungurescu ce urméza i lóvesce firulu vietii dreptulu esistintii natiunali, denegandoi dreptulu folosirei limbei natiunali si alu esistintii natiunali, cari si le-a fostu esoperatu sub unu regim, pre care unguirii 'lu numescu strainu, reacionariu si Ddieu mai scia ce! — Poporulu romanu véde, ca elu dupa prescripale constitutionalu unguerescu de si forméza 3 din patru partiã le poporatiunei pre unde locuiesce, trebue se renuncio de oficiositatea si dreptulu parlamentare alu limbei sale, pentrucã se se estinda si premarisca limb'a maghiara! Asemenea poporulu romanu trebue dupa constitutionalismulu ce se inauguréza se'si nege esistintia, pentrucã se incapa „nemzetegy.égulu“ maghiaru! — Si apoi K—a A—t totusi crede cá infalibilu, ca romanii mai dorescu constitutionalismulu ce se inauguréza decatu starea de acum, de si mai pucinu placuta.

Despre aceea ca romanii nu se bucura de constitutionalismulu unguerescu; — regimulu póte observã din manifestatiunile libere ale romaniloru in tôte congresele si conferintie natiunali romane si prin dietele provinciale incependu dela anulu 1848 pana acum, si ne luanduse atara neoi diet'a feudalistica din Nov. 1865 in Clusiu; — ca-ce si in aost'a au facutu membrii de natiune romana motiune separata in caus'a autonomiei Transilvaniei si a drepturiloru romane natiunali; éra pe K—a A—t si oricari scriitori ai lui „Korunk“ si „Közlöny“, cari se léga a espune starea pulsulu poporulu romanu cá se se convinga despre starea lucrulu, i asiu provoacã, se cáu esimu dimpreuna pre cateva sate romane, si se'i intrebamu: ére mai bine e acum, ori mai doroscu si lumea maghiara? Si asecuresu pre orisicine ca respunsulu va fi: ca acum inca e greu, dara de acelea se ne firésca Ddieu!

Dloru, nu trebue se ne facemu ilusiuni! Ómenii acum nu prejudeca lucrulu dupa nume, ci dupa cuprinsu. — In desiertu numiti Dvóstra constitutionalu maghiara liberalu, ca-ci prin aceea, ca nesuesce a nemici esistintia natiuniloru si a limbelor natiunali, totu e mai nefericita decatu absolutismulu si mai négra cá nóptea, pentruca fara esistintia de ce tréba sunt libertatile? Se fimu egali in totu loculu in patri'a comuna cu natiunalitatea si limb'a si apoi nu numai nu vomu luã numele libertatii in de-

rari de liniște, se pasiesoi in contra acelorasi cu rigóre pe langa aplicare de midilóoe legale. (Dat'a cá si mai susu.)

Unu telegramu venitu dela Peat'a spune, cumca ministeriulu unghurescu vediendu bine, cumca tíera nu se póte tiené nici fara contributiune nici fara ostasime, ca inse este departe acelu timpu, in oarele diet'a se ajunga acoele dóua afaceri publice pe cale normala legislativa, asié elu va cere dela dieta „indemnitatea“ precum se dice in Angli'a, adica va cere voia cá se scótiá contributiunea si recrutii intooma cá si cum s'au scosu pana acum, pe calea octroarii. Lucru prea firescu acesta; numai totusi va fi interesantu a vedé, cam ce achime voru face si cum voru inholba ochii toti aceia, carii pana acum sberá si urlá in contra octroariloru absolutistice nemtiesci.

Sunt in diet'a unghuréna vreo diece Kossuthiani de cei mai infuriati, carii jalescu amaru cumca maghiarii se impacara cu germanii si asié re'ntórcerea lui Lud. Kossuth in calitate de gubernatoru alu tierii si a lui Klapka de supracomandantu se impedecá diu nou. Acea fractiune cerú cá diet'a de acum se fia desfiintata, pentrucu ar fi nelegala. Se intielege ca cei mai moderati ii respicsera catu colo. Asié se adeveri din nou vechi'a nóstra observatiune facuta si repetita mai adesea pe temeulu istoriei: E i se c'értá si ei éras i se impaca, pentrucu ca frati sunt dela unu tata si dela dóua mame.

Conferinti'a nationala romana in Aradu.

I. Romanii din comitatulu Aradului siau preceputu misiunea. Straformarile cele adunou taietóre in viéti'a politica a imperiului si cu deosebire in a Ungariei, ne impunú o detorintia a ne ingrigi de viitorulu nostru nationalu.

Reverss, D. Mirone Romanu a conchiamatu pre barbatii inteliginti din comitatulu Aradului la o conferintia nationala pe 18. Febr. st. n, la Aradu, cu scopu ca se ne intielegemu cu totii la o direptiune, ce am avé a o urmá in afacerile nóstre municipale.

Convenira aprópe la o suta de barbati si cativa tierani din comitatu la institutulu clericalu. D. Romanu ni spusé pe scurtu, cu ovinete petrudietóre ca „de la 1848 inócoe totdeun'a caus'a nationala a ocupatu loculu primu in lucrarile publice ale romaniloru si ca acum'a, avendu unu terenu liberu de actiune, éras i totu numai caus'a nóstra nationala trebue se o punemu la loculu primu. Daca romanii se potu laudá ca au dobenditu ceva pentrucu nationalitatea lorú, este de a multiami numai solidaritatii si energiei cu carea au lucratu. Actiunea acum va fi mai estinsa, lupt'a mai grea, deci avemu lipsa de solidaritate indoita si de energia intreitá. Róga deci pre cei de facia a se dechiará pentrucu solidaritate, adeca: vom lucra toti micu si mare cu poteri unite supunenduse minoritatea totdeun'a maioritatii.“

Toti am fostu adencu petrunei de adeverulu acestoru cuvinte si neamu dechiaratu toti prin scolare de pre scaune pentrucu ambele propuneri.

Desi erá póte bine daca se insemná numele celor de facia ca se acimu: cine? si cati s'au dechiaratu pentrucu solidaritate; dar' aceea propunere a protopresv. I. Ratiu, cumca se ne dechiaramu toti prin subscrierea numelui propriu la unu protocolu — totusi a trebuitu se cada din mai multe motive fondate ce s'au adusú in contra acelei propuneri. A fostu destulu deci a ne dechiará pe cuventulu de onóre ca vomu lucrá in solidaritate; totusi, — vai — s'au aflatu mai tardiu unii si altii cari uitanduse de parol'a de onóre, ca minoritate n'au voitu a se supune maioritatii.

Tare ne amu imbucuratu la inceputu de aceea dechiaratiune a dlui advocatu romanu Ebestalvay, cumca totu insulu oare a venitu la acésta conferintia nationala si nu e romanu, adeca nu vré se lucre cu trupu cu sufletu pentrucu fericirea némului romanescu, — e unu omu slabu. Doresee inse ca romanulu nici candu se si mai c'éra drepturile sale pe cale absolutistica, oi totdeuna pe cea constitutiunala.

La aceste D. protonotariu comitatensu Philimon tienu o vorbire eclatanta, in carea a retá mai chiaru de catu sórele, ca romanulu de si se imbucura de viéti'a constitutiunala ca tocmai ori care omu oivilisatu, totu i astadata nu se póte dechiará pentrucu constitutiunea maghiari-

loru din 1848 pana candu acea nu se va striformá dupa dreptu si dreptate, precum recere spiritulu tempului de astadi. Legile din 1848 asiá precum sunt acele e mórtea romaniloru si de catu se morimu intr'o constitutiune ca acésta, mai bine se traimu si se gememu cu totii sub o guvernare absolutistica. Romanulu s'a luptatu si se va luptátotdeuna pentrucu asistinti'a sa nationala si egal'a indreptatire a tuturoru popóreloru din imperiu sub ori ce forma de guvernare, deci daca constitutiunea i va dá terenu liberu spre desvoltarea sa nationala si nulu va sugrumá ca in 1848: i va strigá: Osann'a! din contra si daca acestu guvern constitutiunalu ne va aili ca celu din 48, se ne desbracamú de nationalitatea nóstra si se ne prefacemu cu inoetulu in maghiari, atunci cu tóta poterea trebue se ne luptamu pentrucu doborirea acelu guvern cu atat'a mai vertosu, oaci unu asstfelu de guvern ar fi celu mai infricosiatu absolutismu sub masca de constitutiunalismu.

Asiá dara, peste totu nici nu póte fi vorba despre aceea, ca romanii se 'si dee cuventulu de onóre, cumca pentrucu interesele lorú nationale voru lucrá numai sub guvern constitutiunalu (daca adeca sub acestu guvern s'ar intielege guvernulu constitutiunei maghiare din 1848); caci asta ar insemná atat'a catu daca guvernulu de astadi ar deveni absolutistu: noi n'am mai avé nici dreptulu de a nu luptá pentrucu egalitatea nationala, de órace noi insine amu abdisu de elu. — Astadata insi nici nu ne potemu luptá pe altu terenu, numai pe terenu constitutiunalu.

Cam asstfelu a vorbitu D. Philimon; si conferinti'a, in semnu de consemntire, l'a aplaudatu. D. Philimon in adeveru póte dice cu Muciu Soaevola: „longus post me ordo est idem petentium.“ S'au si aflatu mai multi, cari vorbira cu multa resolutiune pentrucu aceste principie. In urma, conferintia respective inteliginti'a romaniloru din acestu comitatu se dechiará cu tóta solemnitatea, ca e de principie constitutiunale, inse precum pana acum'a asiá si mai departe se va luptá numai pentrucu acea constitutiune, carea va cuprinde in sine egal'a indreptatire a rationalitatiloru tierii.

As'ta e spusa destulu do chiaru, fara nici o reserva.

A urmatu dupa aceste alegerea unui comitetu nationalu cu 36 membri din centru si din afara, care va conduce in con'ielegere buna tóte miscamintele nóstre municipale, si totodata va veghiá, ca solidaritatea romaniloru se se sustiena.

Despre lucrarile mai departe ale comitetulu voi avé onóre a insciintiá pre on. cetitori ai Albinei. — („Albin'a“ Nr. 18.)

(Corespondintia particulara.)

Bucuresci 16 Febr. Binscventata se fia in aducerea-aminte romanéscu memori'a barbatiloru de bine, carii si-au consacratu si devotatu viéti'a lorú santei cause a culturai amaritulu poporu romanu, si in inim'a carora s'au nascutu si nascu inspiratiunile generóse destinate a aduce mantuirea si ridicarea poporulu din starea in care se afla. Nu e causa mai santa si mai demna de devotamentulu romaniloru generosi, decatu caus'a acésta. Ferice de acei ce si-au facutu de scopu nobilei lorú vietii acésta causa de miie de ori santa

Un'a din ideile de bunu auguru este si aceea a infintarii banului nationalu pentrucu intemeierea unei academii de drepturi si a unui institutu agricolu in o parte órecare a tierii dv.

Facendu acestu omagiu alu inimiei mele bravoriloru fii ai patriei dv., carii au imbratiosiatu caus'a poporulu, reclamu si eu cá romanu onórea de a'mi implini sant'a datorintia si a'mi aduce si eu mio'a mea parte de contributiune pentrucu fundarea acelorú institute nationale. Ve rogu dara a me inserie in list'a de subscriptiune cu sum'a de cincidieci (50) galbini, pe care ii voiu numera indata ce mi se voru impartasi statutele acelorú institute insooite de ratificarea gubernulu dv. Pre langa acésta me angajezu cá, pre catu micéle mele midilóoe imi voru permite, — se urmezu in totu timpulu pana la terminarea deplina si punerea in functionare a nimelorumú institute a aduce in fiacare anu ajutoriulu ce voi puté.

Invetiatur'a e singurulu midilóou de a ridicu unu poporu cá si unu individu. Numai

prin invetiatura si cultura unu poporu cá si unu individu, capata consciinti'a de sine, fara care elu nu scie, nu intielege a'si apara drepturile sale. „Unu poporu póte atata catu scie“, a disu unu mare omu de stat. Nu se póte esprime in terminii mai energiosi marea necesitate, cá romanii intieleginti se'si dea tóta silinti'a pentrucu rapede a invetiatura si cultura a poporulu. — Nu avemu decatu a observa sistem'a politica contraria pentrucu nimicirea elementulu romanescu spre a vedé, ca celu mai puternicu si siguru midilóou cu carele acea politica s'a servitu si se servese in planulu seu destructoru e tienera poporulu romanu in stare neolta, in lips'a consciintii de sine, stare de nimicire, in care unu poporu se disólva si pieré cá o turma parasita manata de venturi; stare in care adeseori s'a veditu unu poporu jucandu trist'a rola de a lucra in contra intereselorú sale, servindu causei inimiciloru sei. . . . Cautati la alegerele dv. diu urma.

Se scie ca unu poporu are sórt'a ce'i face lui clas'a inteligenta, precum o armata este ceea ce e statulu ei majoru. Déca statulu majoru are inima si sciintia, elu comunica sufletulu seu intregulu corpu si armat'a merge bine. La din contra armat'a eea mai buna e compromisa cu unu reu statulu majoru.

Statulu majoru alu unu poporu este clas'a lui inteligentia. Déca clas'a inteligenta are foculu celu santu in inima si curagiu politicu, ea va conduce natiunea in gréoa fortuna prin care are a mai trece inca astadata. Ea va comunica foculu celu santu in totu corpulu nationalu.

Amaritulu poporu romanu fú parasitu pana mai deunadi de clas'a lui inteligenta, care o au renegatu in tóte partile si acésta fú cea mai mare causa a nenorociloru celu bantúie si acum.

Acum candu o parte mare din fii sei inteligenti au inceputu a cugeta si simti romanescu, se speramu ca acestu cercu se va largi din di in di, — si ca toti adeveratii romani isi voru implini datorit'a.

Déca romanii inteligenti, carii potu a'si da séma, carii au consciinti'a reului si a nenorocirii ce se aduce natiunii, vor remanea nepasatori la caus'a nationala, apoi cine se o sustie? biet'a multime oare nu scie . . . care nu are consciinti'a de sine? Condustu de inteligentia, poporul e o fórté puternica care va scapa natiunea; — singuru, — fara inteligentia, nu scie, nu póte nimica.

Terminandu scrisórea mea, Domnule Baritiu, revinu unu momentu la cestiunea academiei, cá se ve rogu se'mi permiteti in impatienfia mea de a vedé catu mai curendu asiadiate cursurile v'ar ajunge a constitui unu fondu, cu alu carui procente se se póta plati lefile profesoriloru si spesele intretinerii scólei, — atunci se se infintieze indata cursurile de dreptu in o incapere luata cu obirie; — in asteptare ca suscriptiunea urmandu inainte, se se póta infintia si zidirea, in care va fi asiadiata apoi academi'a. Acésta pentrucu marele cuventu, ca déca s'ar astépta mai anteu construirea zidirei care de siguru va consuma unu insemnatu capitalu si de bani si de timpu, — ar decurge din acésta o intardiere fórté vatamatóre intereselorú natiunii, care reclama in modulu celu mai strigatoriu inzestrarea repede a natiunii cu unu numeru indestulatoriu de ómeni invetiati, formarea unui mai numerosu statulu majoru romanescu, care se condauca sórtea natiunii. — Asié dar' se ve siliti a ajunge la scopu, pe caile cele mai scurte si mai practice. — Cugetati asupra acestei propuneri. —

Noi oativa vediendu din Gazet'a Transilvaniei in ver'a anulci trecutú, aflandu totu asemenea si in calatoriile ce amu facutu, ca in unele cetati si orasie transilvane séu nu este nici o scóla romanéscu, séu numai umbra de scóla, care nu folosese nimicu, ci numai amagesce, in catu copiii romaniloru cati sunt primiti in scólele unghuresci stau pe dupa usi invetiandu in limb'a maghiara si facendu'si educatiunea nationala ascultandu, in locu de istori'a lorú nationala, istori'a unghurésca plina de injurii pentrucu romani, voimu a deschide o subscriptiune pentrucu infintierea unei scóle primare in o estate unde veti afla Dv. mai de trebuintia. Credemu ca vomu aduna celu puoinu un'a miie galbini, din care se se formeze simburele unui fondu pentrucu intemeierea unei scóle primare, séu cum se dice la Dv. normale. Credu

